

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ

**ПЛАН УПРАВЛІННЯ РІЧКОВИМ БАСЕЙНОМ ДУНАЮ
(СУББАСЕЙН НИЖНЬОГО ДУНАЮ)
ТА РІЧОК ПРИЧОРНОМОР'Я
2025 – 2030**

АНАЛІЗ СТАНУ ПОВЕРХНЕВИХ ТА ПІДЗЕМНИХ ВОД

Катерина Мудра

Блю Ріверз Екологічний Консалтинг

Implementing partners

umweltbundesamt^U
ENVIRONMENT AGENCY AUSTRIA

 Austrian
Development
Agency

 OiEau
International Office
for Water

 OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

 UNECE

5 КВІТНЯ 2024 Р. – ОДЕСА

Co-funded by

With funding from

 Austrian
Development
Cooperation

 **RÉPUBLIQUE
FRANÇAISE**
Liberté
Égalité
Fraternité

 AGENCE DE L'EAU
ARTOIX-ESPÉRET

ПУРБ = АНАЛІЗ СТАНУ МПВ/МПЗВ + ПРОГРАМА ЗАХОДІВ

- 1 – Забруднення МПВ
- 2 – Забруднення МПЗВ
- 3 – Гідроморфологічні зміни
- 4 – Вплив воєнних дій
- 5 – Зони, що підлягають охороні
- 6 – Аналіз водокористування
- 7 – Екологічні цілі

Implementing partners

Co-funded by

With funding from

ЗАБРУДНЕННЯ ОРГАНІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

ПРИЧИНА – недостатній ступінь очищення стічних вод або взагалі відсутність каналізаційних мереж та каналізаційних очисних споруд

Органічне забруднення → зміни кисневого балансу поверхневих вод
→ зміни видового складу гідробіонтів (або їх загибелі).

Дифузні джерела:

1. Домогосподарства сільського населення, не підключені до каналізаційних мереж (ЕН <2000) та частина міських агломерацій.

Води відводяться у відстійники, вигріби-накопичувачі → забруднюючі речовини потрапляють у МПзВ і транспортуються у МПВ.

2. Сільське господарство, гній свійських тварин та захоронення їхніх туш, крупні тваринницькі комплекси.

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ЗАБРУДНЕННЯ ОРГАНІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

Точкові джерела – надходження стічних вод у поверхневі води.

- **недостатня або відсутня очистка стічних вод** після використання населеними пунктами, промисловими та сільськогосподарськими точковими джерелами.
- За даними звітів 2ТП - водгосп (річна) загальний об'єм стічних вод, скинутих у поверхневі водні об'єкти:
 - 2021 рік: **суббасейн Нижнього Дунаю – 44 млн м³**
 - 2020 рік: **басейн Дунаю – 124 млн м³**
 - 2021 рік: **басейн річок Причорномор'я – 110 млн м³**

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ЗАБРУДНЕННЯ БІОГЕННИМИ РЕЧОВИНАМИ → ЕВТРОФІКАЦІЯ МПВ

Дифузні джерела – сільськогосподарське виробництво
(застосування мінеральних добрив, гною).

Змив речовин з поверхні водозбору (обумовлений **природними та антропогенними факторами**):

- *з сільськогосподарських угідь та меліорованих земель;*
- *урбанізований стік з територій населених пунктів;*
- *стік з промислових площадок;*
- *стік з територій сільських населених пунктів та тваринних комплексів.*

Точкові джерела

- населені пункти (неочищені стічні води, фосфоровмісні пральні порошки і миючі засоби - лише **20% видаляються** очисними спорудами)
- промисловість (чорна металургія),
- сільське господарство.

АВАРІЙНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- Виробництво енергії
- Видобуток корисних копалин
- Металургія
- Хімічна промисловість
- Тваринництво
- Харчова промисловість
- Комунальне господарство

потенційні
джерела
аварійних
забруднень

скиди стічних вод

Змив з територій,
де складуються
відходи

- Перелік місць потенційного ризику аварій – діючі промислові об'єкти з ризиком аварійного забруднення через характер **хімічних речовин**, які зберігаються або використовуються на промислових об'єктах, забруднені ділянки, включаючи полігони та звалища, що розміщені в зонах затоплення (**шламонакопичувачі, хвостосховища, КОС, майданчики на яких розміщено відходи промисловості**).
- **Електронний сервіс Міндовкілля** - «Реєстр місць видалення відходів» та «Перелік об'єктів, які є найбільшими забруднювачами навколишнього природного середовища по скиданню забруднюючих речовин у водні об'єкти».

Implementing partners

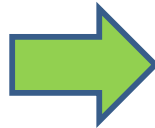
Co-funded by

With funding from:

ГІДРОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ

- 1 – Зарегульованість
- 2 – Спрявлення русла
- 3 – Забори води
- 4 – Коливання рівнів води

- протипаводковий захист
- гідроенергетика
- регулювання стоку (ставки, водосховища)
- спрявлення русел річок

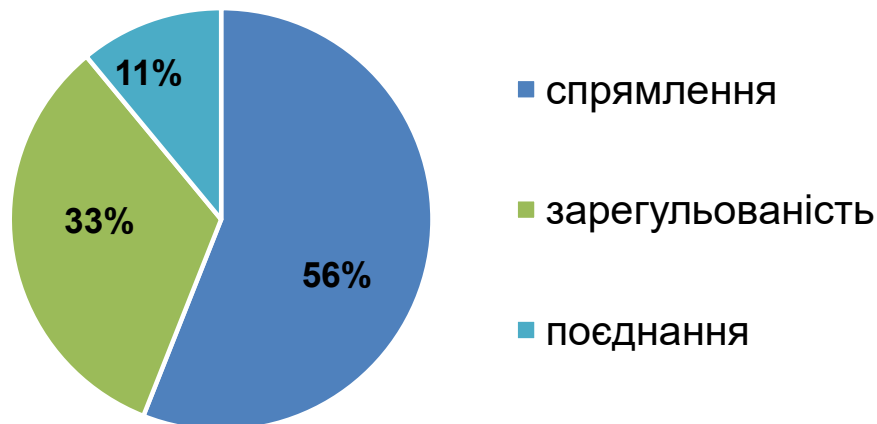
НИЖНІЙ ДУНАЙ

57 МПВ (54% всіх МПВ) зазнали змін:

32 МПВ – спрявлення русел

19 МПВ – зарегульованість

6 МПВ – зарегульованість та спрявлення

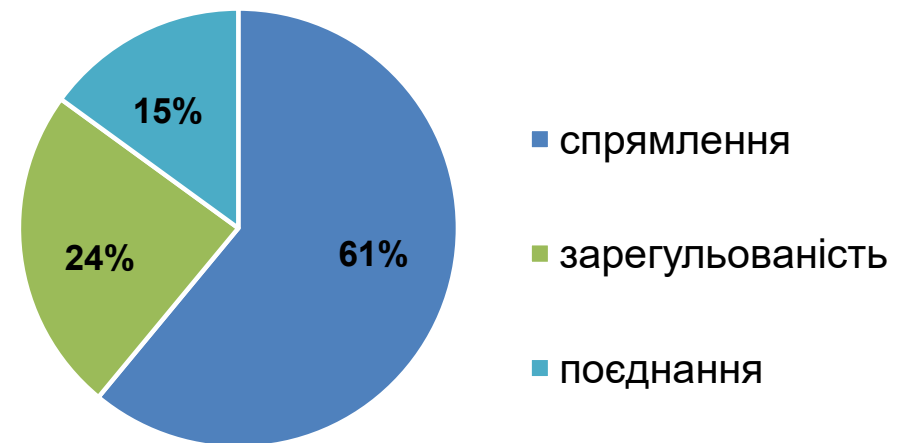
БАСЕЙН ДУНАЮ

155 МПВ (18% всіх МПВ) зазнали змін:

95 МПВ – спрявлення русел

37 МПВ – зарегульованість

23 МПВ – зарегульованість та спрявлення

ГІДРОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ

- 1 – Зарегульованість
- 2 – Спрямлення русла
- 3 – Забори води
- 4 – Коливання рівнів води

- протипаводковий захист
- гідроенергетика
- регулювання стоку (ставки, водосховища)
- спрямлення русел річок

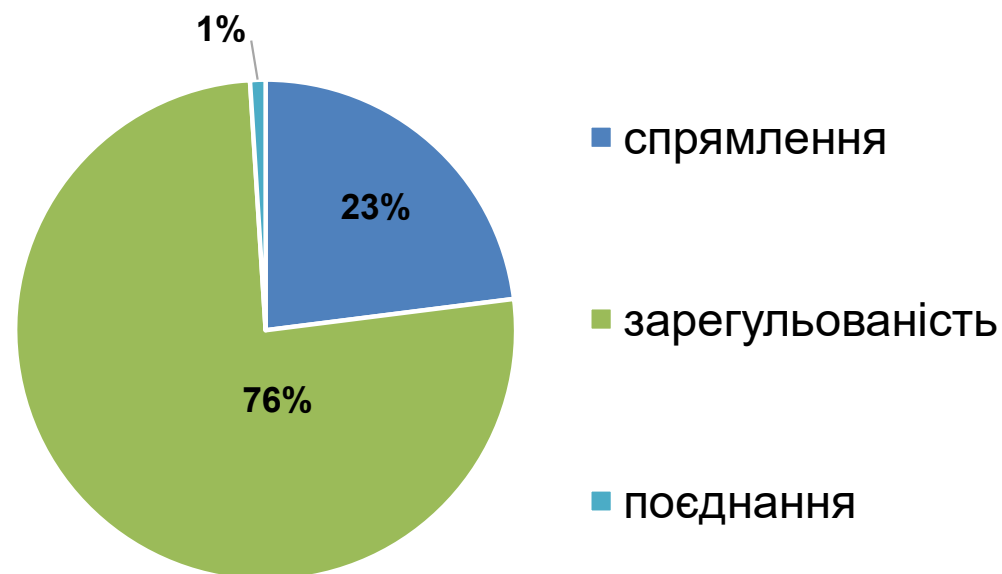
БАСЕЙН РІЧОК ПРИЧОРНОМОР'Я

70 МПВ (30% всіх МПВ) зазнали **змін**:

16 МПВ – спрямлення русел

53 МПВ – зарегульованість

1 МПВ – зарегульованість та спрямлення

Implementing partners

With funding from

ПІДЗЕМНІ ВОДИ. ЗАБРУДНЕННЯ

- **Безнапірні МПзВ** – є ризик поверхневого забруднення, відчувають вплив техногенної діяльності, потрапляння забруднювальних речовин з поверхні.
- На хімічний стан МПзВ впливає використання мінеральних добрив та пестицидів, діяльність на сільгоспугіддях, відходи тваринницьких підприємств та скиди забруднених стічних вод у поверхневі водойми, відсутність централізованої каналізації з подальшим очищенням стічних вод у селах та селищах.
- **Напірні МПзВ – високий рівень захисту від поверхневого забруднення - можливе локальне (точкове) перевищення нормованих елементів, переважно в місцях неглибокого залягання водовмісних відкладів**
- **Безнапірні МПзВ** використовуються для індивідуального водопостачання у сільських населених пунктах, **напірні МПзВ** – для централізованого водопостачання.

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ

Вплив воєнних дій в ПУРБ:

1. Забруднення (органічними, біогенними, небезпечними) речовинами
2. Гідроморфологічні зміни – **в жодному з басейнів (суббасейнів) не зафіксовано**
3. Неможливість здійснення моніторингу вод або скорочення його програми на тимчасово окупованих територіях
4. Неможливість, обмеження управління водними ресурсами на тимчасово окупованих територіях.

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ

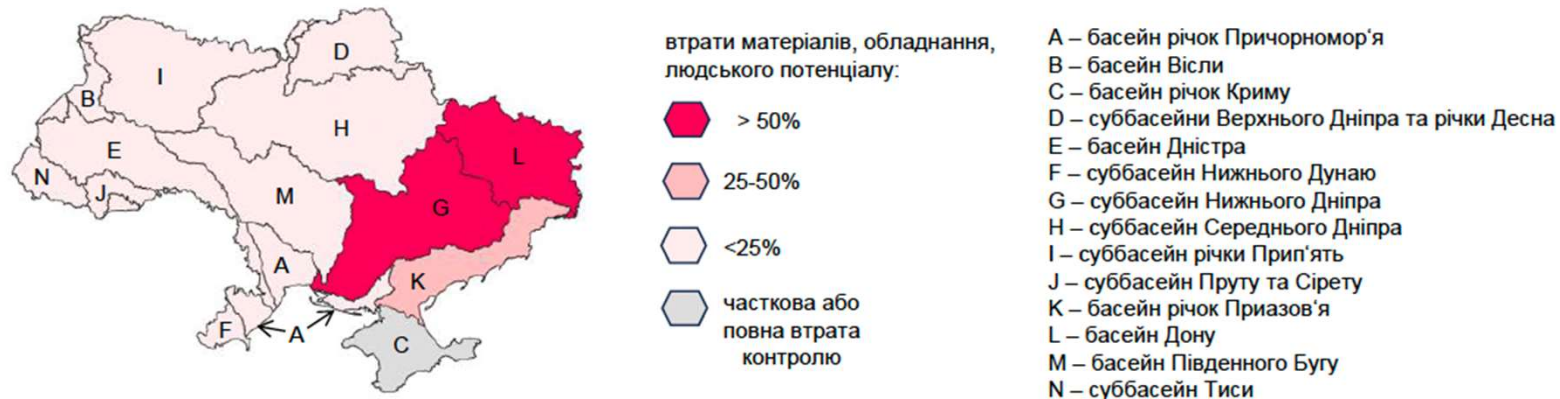
Неможливість здійснення моніторингу вод або скорочення його програми на тимчасово окупованих територіях

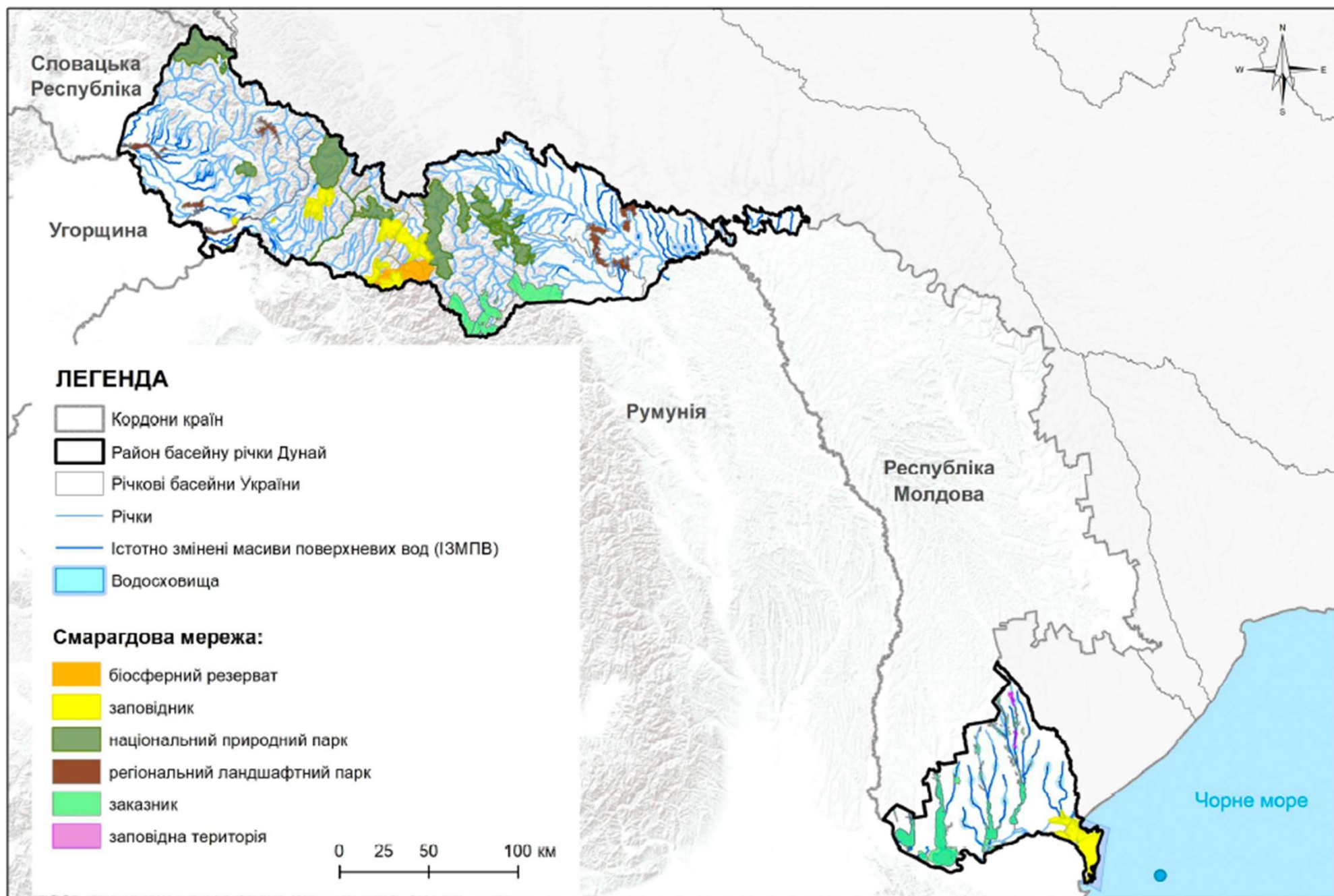
- Досягнення цілей виконання моніторингу поверхневих вод за річковими басейнами (%), 2022 рік

Неможливість, обмеження управління водними ресурсами на тимчасово окупованих територіях

- Вплив військових дій на можливість управління водними ресурсами

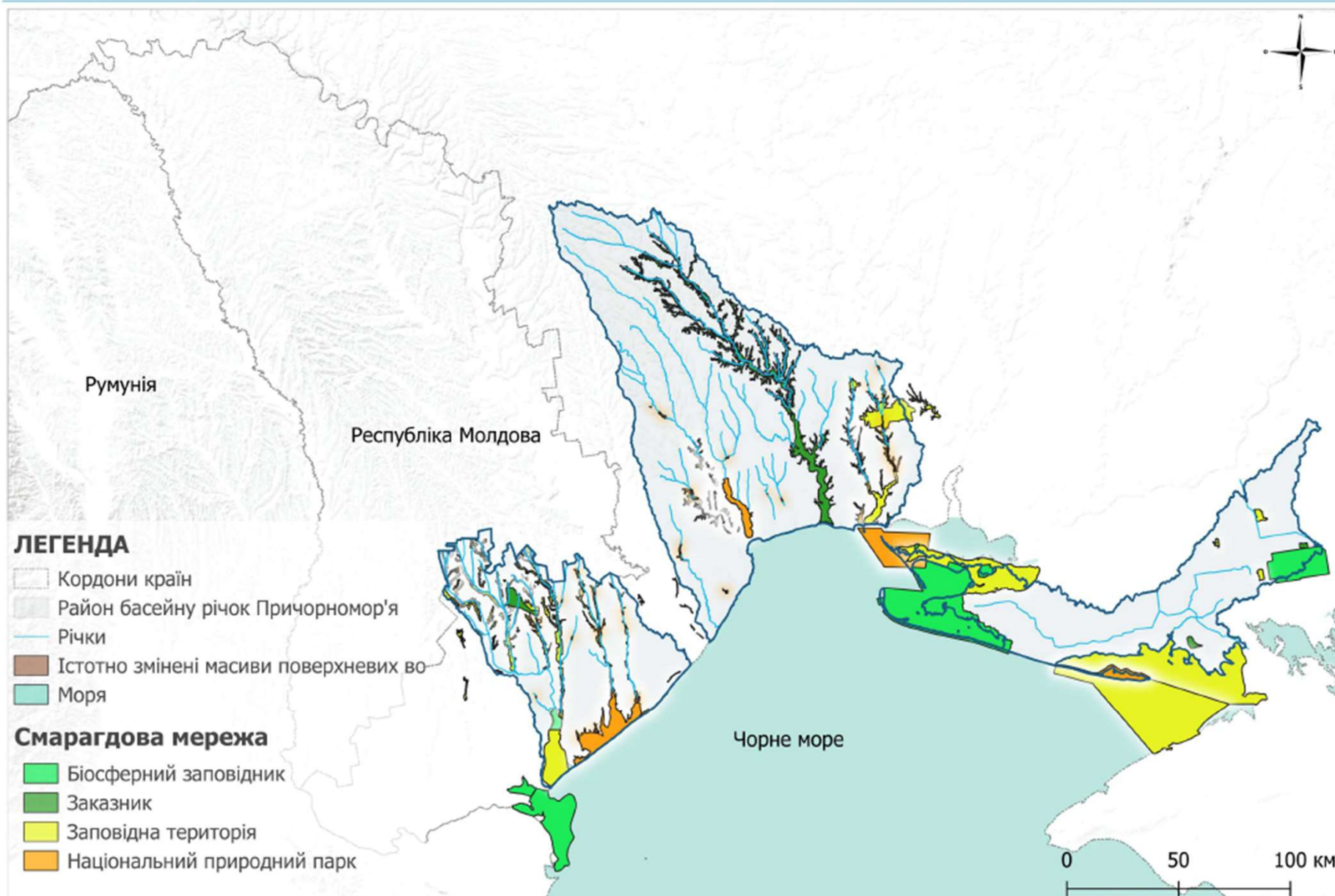

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

Смарагдова мережа

ПУРБ річок Причорномор'я - 2025-2030 роки - КАРТА 12

ЗОНИ (ТЕРИТОРІЇ), ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОХОРОНІ ЗОНИ САНІТАРНОЇ ОХОРОНИ (ЗАБІР ВОДИ БІЛЬШЕ 10 М³/ДОБУ)

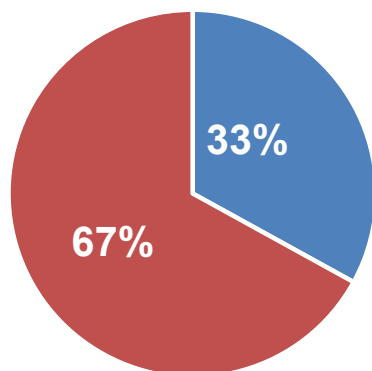
Території розміщення водозаборів для питного водопостачання населення.

Законодавчо передбачений цілий ряд дозволених та заборонених дій в межах питних водозаборів.

НИЖНІЙ ДУНАЙ

9 водозабір:

- водозаборів підземних вод – 6
- водозаборів поверхневих вод – 3

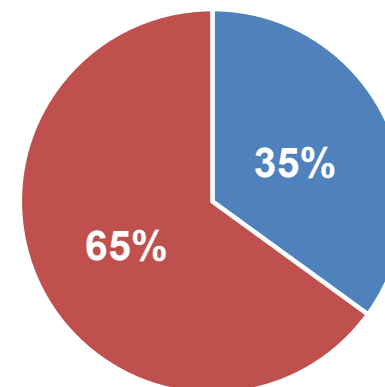

■ поверхневі ■ підземні

БАСЕЙН ДУНАЮ

229 водозаборів:

- водозаборів підземних вод – 149
- водозаборів поверхневих вод – 80

■ поверхневі ■ підземні

ЗОНИ (ТЕРИТОРІЇ), ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОХОРОНІ

ЗОНИ САНІТАРНОЇ ОХОРОНИ (ЗАБІР ВОДИ БІЛЬШЕ 10 М³/ДОБУ)

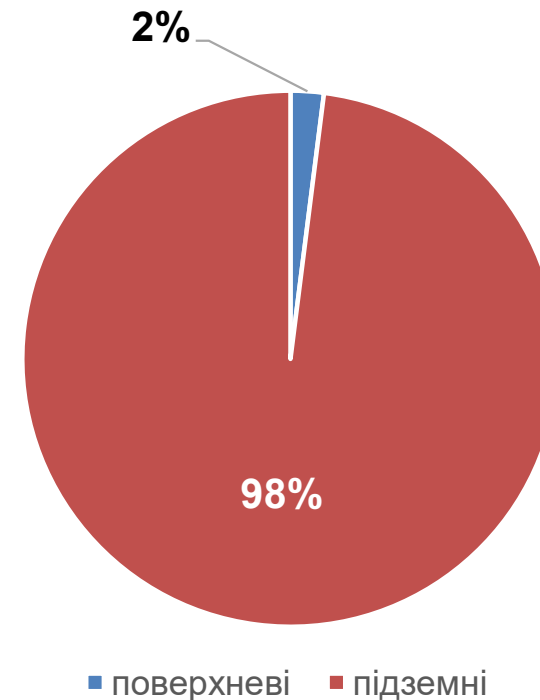
Території розміщення водозаборів для питного водопостачання населення.

Законодавчо передбачений цілий ряд дозволених та заборонених дій в межах питних водозаборів.

БАСЕЙН РІЧОК ПРИЧОРНОМОР'Я

463 водозабори:

- водозаборів підземних вод – **455**
- водозаборів поверхневих вод – **8**

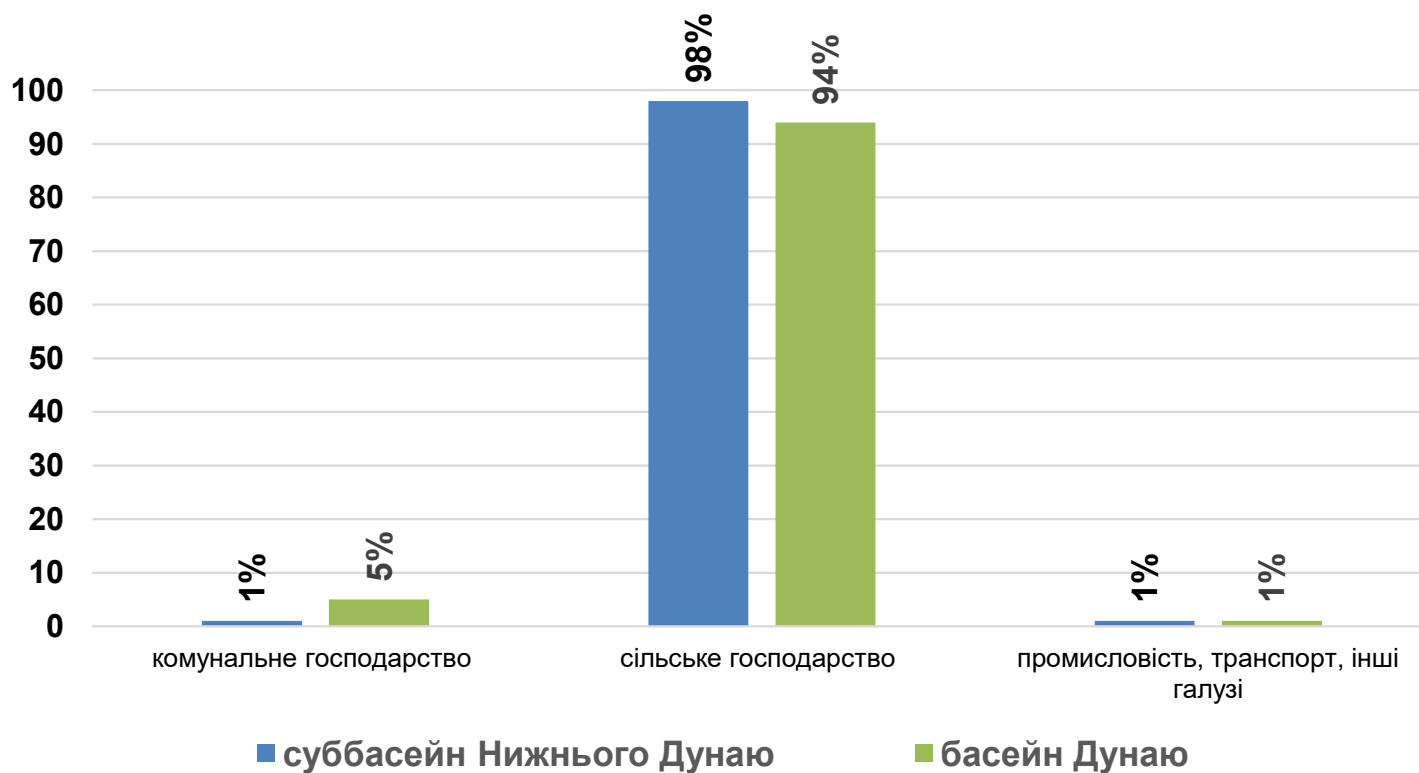

АНАЛІЗ ВОДОКОРИСТУВАННЯ (2019 РІК). ЗАБІР ВОДИ

НИЖНІЙ ДУНАЙ

БАСЕЙН ДУНАЮ

СТРУКТУРА ВОДОПОСТАЧАННЯ

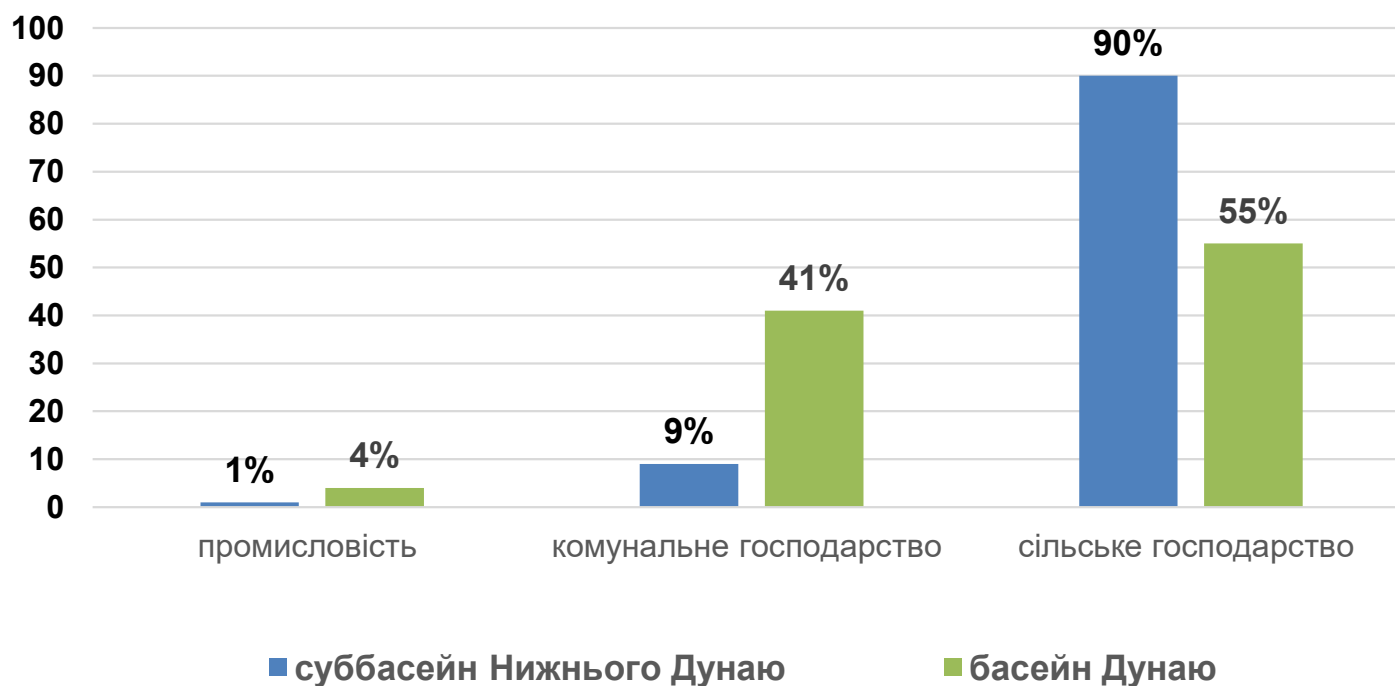

АНАЛІЗ ВОДОКОРИСТУВАННЯ (2019 РІК). СКИД ВОДИ

НИЖНІЙ ДУНАЙ

БАСЕЙН ДУНАЮ

СТРУКТУРА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

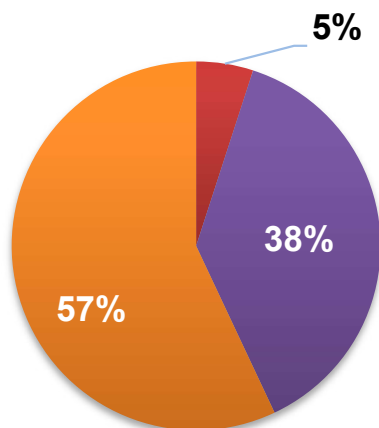

АНАЛІЗ ВОДОКОРИСТУВАННЯ (2019 РІК). СКИД ВОДИ

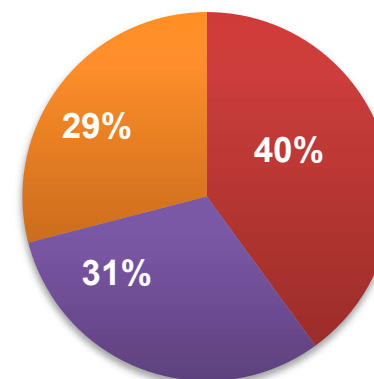
СТУПІНЬ ОЧИЩЕННЯ СТІЧНИХ ВОД

НИЖНІЙ ДУНАЙ

- нормативно очищені
- нормативно-чисті без очистки
- забруднені

БАСЕЙН ДУНАЮ

- нормативно очищені
- нормативно-чисті без очистки
- забруднені

Практично всі забруднені стічні води надходять від водокористувачів **сільського господарства.**

Implementing partners

Co-funded by

With funding from:

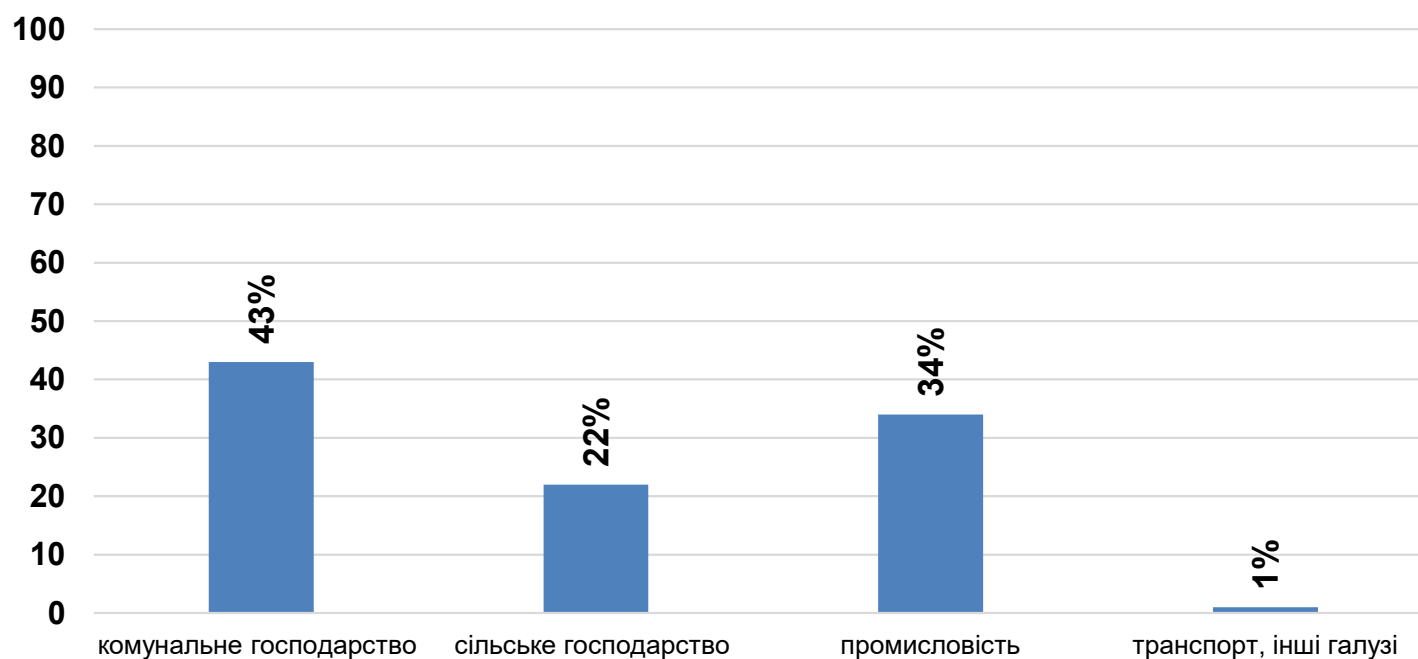

АНАЛІЗ ВОДОКОРИСТУВАННЯ (2019 РІК). ЗАБІР ВОДИ

БАСЕЙН РІЧОК ПРИЧОРНОМОР'Я

Основне джерело води – **підземні води**

СТРУКТУРА ВОДОПОСТАЧАННЯ

Implementing partners

Co-funded by

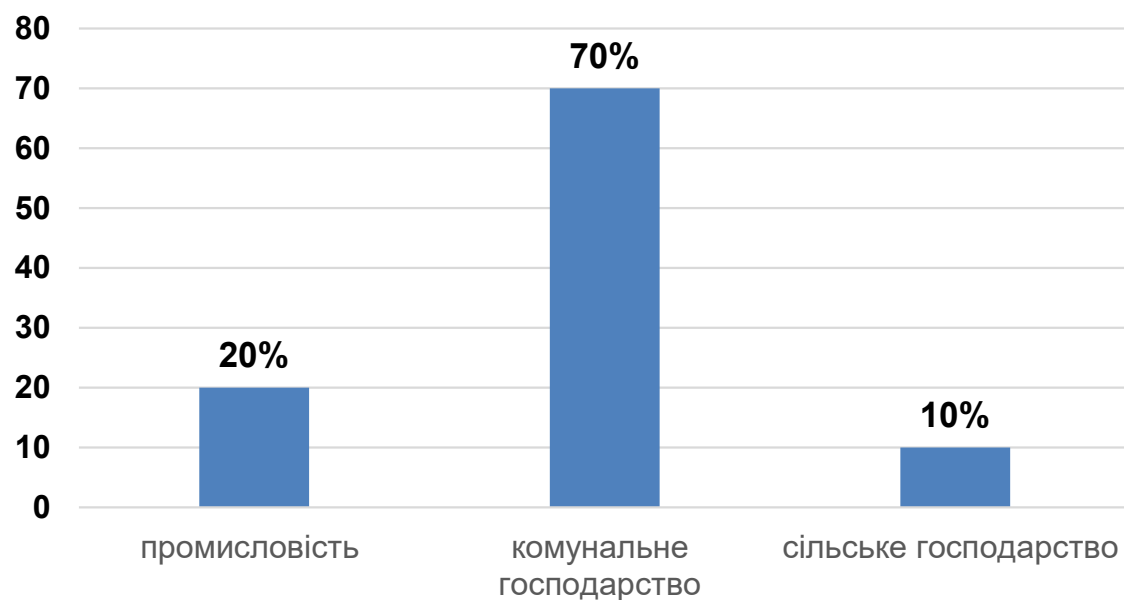
With funding from:

АНАЛІЗ ВОДОКОРИСТУВАННЯ (2019 РІК). СКИД ВОДИ

БАСЕЙН РІЧОК ПРИЧОРНОМОР'Я

СТРУКТУРА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

ЕКОЛОГІЧНІ ЦІЛІ

ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ

до 2030 р.

НИЖНІЙ ДУНАЙ

36 МПВ
(35%)

БАСЕЙН ДУНАЮ

438 МПВ
(50%)

ПІДЗЕМНІ ВОДИ

до 2030 р.

НИЖНІЙ ДУНАЙ

1 МПЗВ
(100%)

БАСЕЙН ДУНАЮ

9 МПЗВ
(56%)

Implementing partners

Co-funded by

With funding from

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

ЕКОЛОГІЧНІ ЦІЛІ

БАСЕЙН РІЧОК ПРИЧОРНОМОР'Я

ПОВЕРХНЕВІ ВОДИ

до 2030 р.

15 МПВ
(6%)

ПІДЗЕМНІ ВОДИ

до 2030 р.

6 МПзВ
(100%)

Implementing partners

Co-funded by

With funding from

Funded by
the European Union

EU4Environment
Water and Data in Eastern Partner Countries

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

kmydra_br@ukr.net

European Union for Environment - Water
Resources and Environmental Data

Implementing partners

Co-funded by

With funding from

